

Древните култури в българските земи – преговор от стр. 6 до стр. 9

За да могат по-добре да изучават миналото, учените са го разделили на периоди или **ИСТОРИЧЕСКИ ЕПОХИ**.

Най-древното минало на човечеството е прието да се нарича **Праистория**.

С развитието на културата и обществото – т. е. с появата на **цивилизацията** – идва епохата на **Старата история - древност**. На свой ред като Античност, което буквално означава *древност*, се определя старата гръцка и римска история.

Праисторията и Древността са обща етапи в човешкото развитие.

Античността е елемент от миналото на нашите Балкански предци, на Елада и Рим.

1. Попълнете в графиката наименованията на историческите периоди:

2,6 млн. г. пр. Хр.–
поява на първите
предци

От около
3500 г.
пр.Хр. –
поява на
първите
писмености;
До появата
на първите
цивилизации

От появата
на първите
цивилизации
До 476 г. –
чужди
племена
завладяват
Рим;

От 476 г. – чужди
племена завладяват
Рим;
До 1492 г. –
Христофор Колумб
открива Америка

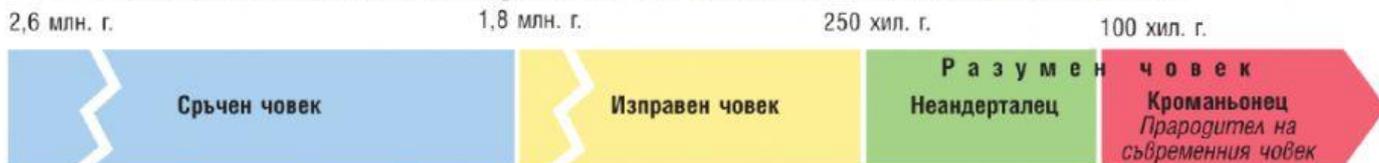
От 1492 г. –
Христофор
Колумб
открива
Америка;
До 1914 г. –
начало
на Първата
световна
война

От 1914 г. –
начало
на Първата
световна
война
До наши
дни

2. Кой е първият период в развитието на човечеството?

3. В кой исторически период живеем днес?

4. Разгледайте линията на времето за етапите на човешката еволюция.

5. В кой исторически период се случва това?

6. Колко години еволюция са били необходими за появата на съвременния човек?

Науката **Археология**, която изследва материалните останки от миналото, има своя периодизация. **Археологическата периодизация** взема за разграничителен белег при изследването на миналото на човечеството материала, от който са изработени оръдията на труда.

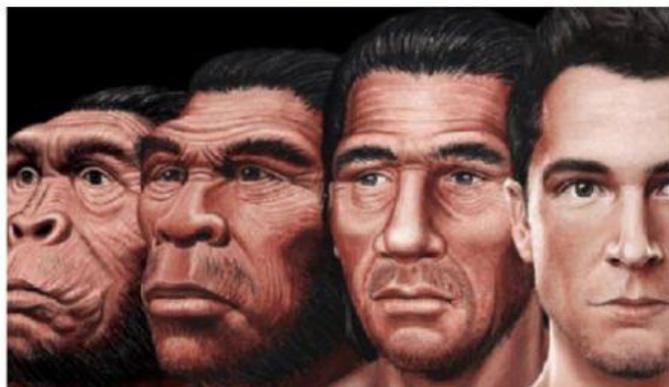
Чрез схема – разрез на селищна могила, са разкрити **пет** основни епохи на археологическата периодизация: **старокаменна, новокаменна, каменно-медна, бронзова и желязна.**

7. Попълнете в таблицата наименованията на епохите от археологическата периодизация:

желязна   старокаменна   каменно-медна   новокаменна   бронзова

Епоха					
период от време	ок. 2,6 млн. г. – XI хил. пр.Хр	ср. на X хил. – кр. на VI хил. пр.Хр.	нач. на V хил. – нач. на IV хил. пр.Хр.	ср. на IV хил. – XII в. пр.Хр	XI в. пр.Хр. – ср. на I в. сл.Хр.
характерни останки от миналото	груби каменни оръдия на труда; каменни статуетки; оръдия на труда от кост	каменна ръчна мелница; глинени съд; по-загладени и оформени каменни оръдия на труда	златен предмет; медна брадва; каменен надпис	златен съд; бронзова глава; египетските пирамиди; бронзова брадва; груби каменни строежи	красиви сгради; желязна монета; красива изписана ваза

Най-напред из територията на днешна България живели **първобитни хора**. Те обитавали пещерите и се прехранвали с лов. Тези хора още не знаели да обработват земята и да отглеждат добитък. Оръжията и сечивата им не били от желязо, а от камък и кост. Много от техните каменни чукове, брадви и ножове са намерени и сега се пазят в **музеите**, където се събират стари неща от миналото.

5. В коя пещера има следи на човешката културна дейност от 1 200 000 – 1 400 000 години и човешката култура се е развивала без прекъсване от най-дълбока древност до наши дни?

Кост от пещерата
на около 1 400 000 години

Документите за най-древната история често едва могат да бъдат различени от обикновен къс кремък или кост. Но тук виждаме определени знаци.

6. Попълнете наименованието на селището:

Върху плочката от е запазена една от най-древните писмености в света, използвана от предците ни през V хил. пр. Хр. (РИМ, Враца)

7. Къде бил издигнат през втората половина на VI хил. пр. Хр. и първият известен на науката каменен град?

Хората в днешните български земи много рано започнали да извайват от полускъпоценни камъни статуетки и украшения. Те са толкова много и така изящни, че учените с право говорят за местна „нефритена“ култура. През каменно-медната и бронзовата епоха на територията на България действали над 60 медни рудника.

8. Какво е показано на изображението?

9. Къде е открито най-старото обработено злато?

10. Защо се говори с право **не** за Варненска праисторическа култура, **а за** Варненска цивилизация, която предхожда значително появата на други древни цивилизации в Азия и Африка?

11. Кое е „бялото злато“ на Древността?

12. Къде е започнал добив на „бяло злато“ още към 5400 г. пр. Хр. и добивът вече бил толкова интензивен, че може да бъде наречен „индустриален“, а местните хора придобили един вид „монопол“ над търговията с „бялото злато“ .?

13. Попълнете пропуснатите думи в текста:

Археологическият резерват „ _____ ” се намира в непосредствена близост до Свещарската тракийска гробница. В него любознателният посетител може да види развитието на човешката _____ буквално „на длан“: пред него се издига _____ селищна могила от V хил. пр. Хр., разстила се _____ от края на IV хил. пр. Хр., разкрива се духовната и политическа _____ на _____ от I хил. пр. Хр., от _____ е запазено светилище на _____ конник, от Ранното _____ – български могили, имения и ранен християнски параклис, а от Късното _____ датира може би най-забележителното **теке** (ритуален мюсюлмански комплекс от сгради) – това на **алианския светец** (алианите са последователи ислямско религиозно течение - мюсюлмани, но във вярата им се прокрадват и християнски символи) – българина Демир баба.

Повечето археологически обекти са добре проучени, а текето на Демир баба до днес привлича множество _____ от всички вери. Някои от най-добрите познавачи на паметника твърдят, че за изключителната популярност на текето има и друга причина, освен вярата, че там стават _____.

През IV в. пр. Хр. тук е бил погребан великият тракийски цар _____ . Има доста основания да се мисли, че на същото място през IX в. сл. Хр. е бил погребан българският кан _____ . Камъните за гробницата му са били специално пренесени от _____ .

Някои астрономи и археолози са убедени, че „Сборяново“, чието име означава „ _____ ” (на култури, епохи, вери, традиции), все още крие най-голямата си тайна. Според тях множеството могили в комплекса не само очертават точно определена _____ карта, а и големината на могилите отговаря на _____ на съответните звезди. Освен това те отразяват точно положението на зимното _____ .

14. В коя пещера могат да се видят праисторическите скални рисунки от снимките?

15. Разгледайте картата и попълнете празните полета:

3 Днешните български земи през Праисторическата епоха

1,6 милиона години – най-ранни следи от „изправен човек“ в пещерата _____.

В периода 90 – 39 хил.г.пр.Хр. – неандерталци обитавали пещерата _____.

6000 г.пр.Хр. – първи земеделски селища по долината на реките _____ и _____ и в Северна България до селищата _____.

От 6000 до 2000 г.пр.Хр. - Най-дълго обитаваната селищна могила в Европа е при село _____, до гр. Нова Загора.

От 6000 до 4000 г.пр.Хр. – Укрепено селище „Солницата“ - център за производство на сол близо до гр. _____.

5000 г.пр.Хр. – добив на мед – праисторически медни рудници _____ и _____.

От 5500 до 5000 г.пр.Хр. – Най-старото земеделско селище в Европа е на югозападния бряг на _____, а на Големия остров в днешното езеро е просъществувал най-стария каменен град в Европа от 5000 г.пр.Хр. до XI век на Ранното средновековие.

5000 -4000 г.пр.Хр. – най-старото обработено злато открито във _____.

3 Любопитно: Опитомяването на животните

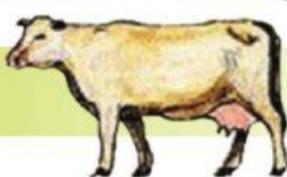
Първото опитомено животно било кучето, което защитавало човека и го придружавало по време на лов. Животновъдството дало редица предимства на човека, който не бил вече толкова зависим от природната среда. Така той си осигурил мляко и месо за прехрана, кожи и вълна за облекло и впрегатна сила за обработка на земята и транспорт.

13 000 г. пр.Хр.

10 000 г. пр.Хр.

9000 г. пр.Хр.

9000 г. пр.Хр.

8000 г. пр.Хр.

3500 г. пр.Хр.

